

STRATEGICKÁ ČASŤ

Formulár Ú1 – Hlavička dokumentu PHSR

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Muráň na roky 2014-2020
Územné vymedzenie:	Obec Muráň
Kód kat. územia:	838772
Územný plán obce schválený:	Áno
Dátum schválenia PHSR:	N/A (nie je dostupné, bude doplnené)
Dátum platnosti:	N/A
Verzia:	1.0
Časť dokumentu:	Strategická časť verzia 1.0
Dátum spracovania:	16.12.2014 – 21.1.2015
Publikovaný verejne:	http://www.muran.sk
Predkladá:	Ing. Roman Goldschmidt, starosta obce
Pripravil:	PaedDr. Jaroslav Zerola, projektový manažer TORVEL s.r.o.

Úvodné informácie

Strategická časť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Muráň (ďalej aj PHSR) nadväzuje na analytickú časť a má za cieľ sformulovať ciele a zostaviť vnútornú logiku stratégie vo väzbe na SWOT analýzu, rozvojové faktory a hlavné disparity. Strategická časť pozostáva z **vízie, strategického (dlhodobého, globálneho) cieľa, prioritných oblastí a opatrení**, ktoré budú podporované v rámci programu rozvoja a budú rozpracované v programovej časti do aktivít a projektov.

Strategická časť PHSR obsahuje:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (Sociálna oblasť, ekonomická – hospodárska oblasť, environmentálna oblasť).

1. Vízia rozvoja územia obce Muráň a jej východiská

Pre stanovenie rozvojovej stratégie obce Muráň je začiatkom celého procesu určenie novej alebo revízia existujúcej vízie rozvoja. Vízia sa vzťahuje k dlhodobému horizontu 10-15 rokov a predstavuje **očakávaný stav**. Podľa Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (aktualizácia máj 2014) sa očakáva, že regióny budú schopné efektívne využívať svoj vnútorný potenciál ako svoju konkurenčnú výhodu s cieľom zvyšovať kvalitu života obyvateľov a v rámci jednotlivých regiónov budú znižované vnútroregionálne rozdiely. Počas realizácie aktualizovanej Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR bude pri plánovacích procesoch uplatňovaný integrovaný prístup orientovaný smerom k udržateľnému sociálnemu, ekonomickému, environmentálnemu a územnému rozvoju regiónov. Vízia v oblasti regionálneho rozvoja pre Slovensko s výhľadom do roku 2030 je

nasledovná:

Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých občanov. Každý región bude využívať svoje danosti v prospech svojho udržateľného hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a územného rozvoja, a tým aj Slovenskej republiky, ako vyspelého, hospodársky, politicky a sociálne súdržného členského štátu Európskej únie.

Vízia obce Muráň rešpektuje hlavné myšlienky tejto vízie (**kvalita života a jej zvyšovanie**) a vychádza z tejto globálnej vízie rozvoja Slovenska. Pri stanovení svojej vízie obec Muráň pracovala s pôvodnou víziou zo strategického dokumentu na roky 2009-2015: **Muráň - vstupná brána do Muránskej planiny, obec ktorá maximálne využíva miestny potenciál pre rozvoj cestovného ruchu, atraktívna pre občanov aj návštevníkov, ktorá poskytuje bohaté možnosti spoločenského kultúrneho, športového a voľnočasového vyžitia, jej občania dobre spolunažívajú a vážia si prírodné a kultúrne hodnoty okolo seba. Obec, kde ľudia radi, spokojne a plnohodnotne žijú.**

Vo svojej novej vízii nadväzuje na svoje úspechy a ponaučenia z programového obdobia 2007-2013. Obec si zaradila do svojej vízie cieľavedomosť v rozvoji a zdôrazňuje prvok bezpečnosti, ktorý je z hľadiska rozvoja obcí s veľkým podielom MRK veľmi dôležitý. Obec taktiež stavia vo svojej vízii na otvorenosti a transparentnosti, predovšetkým procesov verejnej správy. Z hľadiska stratégie nového programovacieho obdobia Európskej únie 2014-2020 a s ním súvisiacej terminológie je jedným z návrhov doplnenie vízie obce Muráň aj zdôraznenie využitia vnútorného potenciálu územia. Vízia obce Muráň na roky 2015-2020 potom znie nasledovne:

„Obec Muráň je vstupnou bránou do Muránskej planiny, je to otvorená a bezpečná obec občanov s pozitívnym vzťahom k obci, ktorá rozvážnym a cieľavedomým rozvojom zabezpečuje obyvateľom zvyšovanie kvality života. Úspešnou realizáciou regionálnych politík, využitím verejných a súkromných investícií došlo k využitiu jej vnútorného potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu, vyrovnaníu regionálnych disparít a k vyváženému rozvoju obce.“

2. Formulácia a návrh stratégie

V procese prípravy stratégie je pre presnejšie potreby programového obdobia 2014-2020 vhodné stanoviť **strategický cieľ** (globálny cieľ), ktorý povedie k naplneniu dlhodobej vízie rozvoja obce Muráň zameranej na rozvoj obce v programovom období 2014-2020:

Strategickým cieľom rozvoja obce Muráň na roky 2014-2020 je vytvoriť podmienky pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre udržanie ekonomickej výkonnosti a zvýšenie jej konkurencieschopnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvale udržateľného rozvoja.

Stratégia zvolená na dosiahnutie strategického cieľa vychádza z poznania komplexných potrieb obce, ich dôležitosti pre zabezpečenie kvality života jej občanov a výsledkov dosiahnutých v rokoch 2007-2013. Do riešenia širokého spektra existujúcich rozvojových potrieb aktívne vstupujú viacerí aktéri (štát, miestna samospráva, súkromný sektor, mimovládne organizácie, občania atď.) s rôznymi kompetenciami, záujmami a finančnými zdrojmi. Preto stratégia vychádza z predpokladu, že príslušné orgány verejnej

správy na národnej a regionálnej úrovni zabezpečia koordinovaný prístup pri realizácii intervencií na území kraja/okresu, ktorého predpokladom je vzájomná spolupráca a informovanosť kľúčových aktérov jeho rozvoja. Špecifická pozornosť v stratégii a celom dokumente PHSR je venovaná koordinácií intervencií spolufinancovaných zo zdrojov európskych fondov cez schválené operačné programy ako doplnkového zdroja financovania rozvojových zámerov obce. Účelom PHSR v strategickej časti je navrhnuť prioritné oblasti a opatrenia, ktoré sú:

a) priamo v kompetencii samosprávy (obce) a obec ich zabezpečuje v zmysle príslušnej legislatívy,

b) nie sú priamo v kompetencii samosprávy (obce), ale obec ich v rámci svojich schopností a možností dokáže ovplyvniť (najmä pri využití princípu partnerstva) vytváraním synergických efektov.

Pre rozvojový program obce Muráň na roky 2014-2020 sú navrhované tri oblasti rozvoja obce Muráň: oblasť sociálnej politiky, oblasť hospodárskej politiky, oblasť environmentálne politiky.

3. Výber a popis prioritných oblastí a strategických cieľov

Pri výbere a popise svojich prioritných oblastí a strategických cieľov v nich obec vychádza zo svojej vízie: „...**Obec Muráň je vstupnou bránou do Muránskej planiny, je to otvorená a bezpečná obec občanov s pozitívnym vzťahom k obci, ktorá rozvážnym a cieľavedomým rozvojom zabezpečuje obyvateľom zvyšovanie kvality života. Úspešnou realizáciou regionálnych politík, využitím verejných a súkromných investícií došlo k využitiu jej vnútorného potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu, vyrovnaníu regionálnych disparít a k vyváženému rozvoju obce.**“ Pre naplnenie vízie rozvoja si obec pre roky 2014-2020 stanovila samostatné ciele pre tri prioritné oblasti svojho rozvoja nasledovne:

1. **sociálna oblasť** – v tejto oblasti je strategickým cieľom starostlivosť o ľudské zdroje a zvýšenie ich kvality, špecifikom v tejto oblasti je starostlivosť o marginalizované rómske komunity (ďalej aj MRK) vo väzbe na zrealizované a prebiehajúce projekty a aktivity. Obec Muráň považuje kvalitu ľudských zdrojov za podstatný faktor svojho ďalšieho rozvoja, ktorého dynamika rozhodne o úspešnosti v naplnení stanovených cieľov vo všetkých prioritných oblastiach. Vízia predpokladá pozitívny vzťah občanov k obci, otvorenosť a poskytovanie bezpečia.
2. **ekonomická (hospodárska) oblasť** – v tejto oblasti je strategickým cieľom udržanie ekonomickej výkonnosti a zvyšovanie konkurencieschopnosti obce. Do tejto prioritnej oblasti rozvoja je zaradená aj oblasť verejnej správy, od efektívnosti ktorej táto prioritná oblasť v závisí predovšetkým so zreteľom na využívanie doplnkových zdrojov financovania. Obec sa v tejto oblasti zameria realistické a uskutočniteľné aktivity pre využitie potenciálu obce a regiónu hlavne vo väzbe na cestovný ruch a ochranu prírody (hrad Muráň a Národný park Muránska planina ako nosné prvky potenciálu). Vízia predpokladá využitie vnútorného potenciálu pre rozvoja cestovného ruchu.

- 3. environmentálna oblasť** – v tejto oblasti je strategickým cieľom ochrana a tvorba životného prostredia vo väzbe na už zrealizované projekty v tejto oblasti v minulom programovom období Európskej únie v rokoch 2007-2013 (odpady, infraštruktúra). Špecifikom v tejto oblasti je využitie potenciálu trvale udržateľného turizmu (hrad Muráň – Národný park Muránska planina). Vízia predpokladá zabezpečenie vyváženého rozvoja.

V týchto prioritných oblastiach **bude obec vytvárať podmienky** pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre zvýšenie jej konkurencieschopnosti a udržanie ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvale udržateľného rozvoja.

V prioritných oblastiach rozvoja si obec **stanovila strategické ciele a navrhla opatrenia**, ktorými tieto strategické ciele chce dosiahnuť.

Formulár S1 – Plánovací formulár - vízia

Vízia
<i>„Obec Muráň je vstupnou bránou do Muránskej planiny, je to otvorená a bezpečná obec občanov s pozitívnym vzťahom k obci, ktorá rozvážnym a cieľavedomým rozvojom zabezpečuje obyvateľom zvyšovanie kvality života. Úspešnou realizáciou regionálnych politík, využitím verejných a súkromných investícií došlo k využitiu jej vnútorného potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu, vyrovnaniu regionálnych disparít a k vyváženému rozvoju obce.“</i>

Strategický cieľ
<i>Vytvoriť podmienky pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre zvýšenie jej konkurencieschopnosti a ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvale udržateľného rozvoja.</i>

Formulár S2 – Tabuľka strategických cieľov a opatrení (ciele)

Prioritné oblasti		
PO 01	PO 02	PO 03
Prioritná oblasť - Sociálna	Prioritná oblasť - Ekonomická	Prioritná oblasť - Environmentálna
Ciele prioritných oblastí		
Cieľom v oblasti sociálnej je starostlivosť o ľudské zdroje a zvýšenie ich kvality.	Cieľom v oblasti ekonomickej je udržanie ekonomickej výkonnosti a zvyšovanie konkurencieschopnosti	Cieľom v oblasti environmentálnej je ochrana a tvorba životného prostredia

Tabuľka strategických cieľov a opatrení - Jednotlivé oblasti podpory

Prioritné oblasti – oblasti podpory		
PO 01	PO 02	PO 03
Prioritná oblasť - Sociálna	Prioritná oblasť - Ekonomická	Prioritná oblasť - Environmentálna
Sociálna starostlivosť	Podnikateľské prostredie a MSP	Environmentálna infraštruktúra a vodné hospodárstvo
Kultúrna oblasť a využitie kultúrneho dedičstva	Dopravná infraštruktúra	Odpadové hospodárstvo
Školstvo a vzdelávanie	Výskum a inovácie	Ochrana prírody a krajiny
Marginalizované rómske komunity	Cestovný ruch	
	Verejná správa	

Formulár S2 – Tabuľka strategických cieľov a opatrení (oblasti a opatrenia)

Prioritné oblasti a opatrenia		
PO 01	PO 02	PO 03
Prioritná oblasť - Sociálna	Prioritná oblasť - Ekonomická	Prioritná oblasť - Environmentálna
Opatrenie 1.1. Komplexná starostlivosť o sociálne znevýhodnené skupiny občanov.	Opatrenie 2.1. Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti.	Opatrenie 3.1. Podpora aktivít a projektov v oblasti vodného hospodárstva.
Opatrenie 1.2. Vytváranie podmienok pre bývanie.	Opatrenie 2.2. Bezpečné, kvalitné a udržiavané miestne komunikácie.	Opatrenie 3.2. Podpora aktivít a projektov v oblasti odpadového hospodárstva.
Opatrenie 1.3. Podpora kultúrnych, športových, spoločenských aktivít a využitie kultúrneho dedičstva.	Opatrenie 2.3. Podpora aktivít v oblasti výskumu, inovácií a IKT.	Opatrenie 3.3. Podpora aktivít a projektov v oblasti prostredia, ochrany prírody a krajiny.
Opatrenie 1.4. Podpora aktivít v oblasti marginalizovaných rómskych komunít.	Opatrenie 2.4. Vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu a rekreácie.	
	Opatrenie 2.5. Podpora projektov v oblasti zefektívnenia verejnej správy.	